

Simonyi Gyula

A TEREMTÉS MEGŐRZÉSE

I. Európai ökumenikus gyűlések, keresztény környezetvédők hálózata

Miután a XX. század utolsó harmadában a Biblia vallásait, főleg a kereszténységet az a vád érte, hogy világszemléletük felelős a környezetpusztításért, sok teológus megpróbálta újragondolni, mit jelent jó „házigazdának” (ökológusnak) lenni a Földön, és hogyan értsük ma a Biblia állítólag legtöbbet idézett mondatát: „*Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain és a földön mozgó minden élőlényen!*” (1Móz 1,28)

Meghökkenően sok keresztény tekinti ezt ma is parancsnak, pedig magában a Bibliában is áldásként szerepel: „Isten megáldotta őket és ezt mondta nekik Isten:”, és a bibliaelemzés is egyértelműen áldásnak mutatja, ami már rég beteljesült. ([Vö. Pannonhalmi Szemle 2001/2.](#))¹

A „teremtés megőrzése” kifejezés az 1989-es bázeli I. Európai Ökumenikus Gyűlés és az azt előkészítő, ún. zsinati folyamat hatására terjedt el. A hidegháború végének lelkes hangulatában úgy tűnt, az egyházak elkezdenek komolyan törődni az emberiség és az élővilág egészét fenyegető, az ember által okozott globális problémákkal. Magyarul sajnos azóta is igen keveset foglalkozott vele az egyházi média, de szerencsére az akkor még Nyugaton kiadott [Egyházforum különszámot](#) szentelt neki.²

A különszám tartalmazza a szöuli, 1990-es találkozó dokumentumtervezetét is, ahol kísérlet történt a teremtő Istennek, mint valamennyi vallás, sőt az egész emberiség közös Istenének fölfedezésére. Hiszen még a nem hívők is fölismerhetik: „*Mert ami megismerhető az Istenből, az nyilvánvaló előttük, mivel Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Ami ugyanis nem látható belőle: az ő örök hatalma és istensége, az a világ teremtésétől fogva alkotásainak értelmes vizsgálata révén meglátható.*” (Rm 1,19–20) Egy európai ökumenikus konferencián erről elhangzott beszédem [itt olvasható.](#)³

A zsinati folyamatról két tanulmány is megjelent a Concilium 1991. augusztusi Ökoteológia számában ([Nincs ég föld nélkül](#)).⁴

1997-ig kellett várni a [II. Európai Ökumenikus Gyűlésre](#), amelyre a protestáns többségű Bazel után a nagyobb részt katolikus Grazban került sor. Ezen a BOCS Alapítvány virtuális falut szervezett, és valós időben, több nyelven, az interneten tudósított.⁵

¹ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=1705>

² <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=232>

³ <http://bocs.hu/index.php?t=/fdk/minden.php?d=78>

⁴ <http://bocs.hu/nincseg/index.html>

⁵ <http://bocs.hu/graz97.htm>

2007 szeptemberében ortodox környezetben, az erdélyi Nagyszebenben jött össze a III. Európai Ökumenikus Gyűlés (3rd European Ecumenical Assembly – EEA3), szokás szerint a katolikusok (Európai Püspökök Tanácsa) és a protestánsok ill. ortodoxok (Egyházak Európai Tanácsa) közös rendezésében. Magyar nyelvterületen ismét csak kevés visszhangja lett. Néhány fordítás az [Ökumené c. kis lapban](#) jelent meg.⁶

A folyamat ökológiai témájának továbbvivője Graz óta az Európai Keresztény Környezetvédő Hálózat (ECEN – European Christian Environmental Network), amelynek a BOCS Alapítvány is tagja.⁷

Az ECEN egyik kezdeményezése, hogy minden év szeptemberben legyenek „teremtés liturgiák”, amelyhez füzet is készült (sajnos magyarul még nem olvasható).

A 2008. évi közgyűlés szeptemberben Milánóban lesz, amelyről szívesen beszámolunk gyülekezetekben.

II. Mit tehetnek a magyar keresztények a teremtés megőrzéséért?

Nos, egy ilyen nemzetközi visszatekintés után tegyük föl a kérdést: mit is tehet egy magyar egyház a teremtés megőrzéséért, azaz az emberiség és saját gyermekeink életterének megőrzéséért?

A BOCS Alapítvány abból alakult ki (l. Környezetvédelmi lexikon), hogy a székesfehérvári bazilika ifjúsági hittanján 1975-ben elkezdtünk globális problémákkal foglalkozni.

A vallások kezében van a kulcs, csak meg kellene tanulniuk használni. Ezt foglaltuk össze a [Vallás és globális képzés](#) c. írásban.⁸

S hogy mi is az a globális képzés?

- Mindenkinek joga van a [globalizáció kihívásaira felkészítő képzésre](#)⁹
- Az ökológiai válság kozmikus, földtörténeti távlatú, ökofilozófiai megértése¹⁰
[A hatodik nagy kihalás](#)
- Az ifjúsági táborokban lélekformáló a [remetenap és természetmisztika](#).¹¹

Oktató animációinkat letöltve, kellő felkészülés után önállóan is lehet használni:

1. Az ember és a természet egyensúlyát szemléletesen kifejező eszköz az ökolábnym-számítás, amit elmagyaráz és a globális helyzetet bemutatja az [ökolábnym-animációnk](#).¹²

2. Az általunk 1977 óta támogatott indiai keresztény iskolák több száz nevelőjének továbbképzésére fejlesztettük ki a [Földanya részvételi elvű, vizuális csoportoktató körjátékot](#) a globális válságról.¹³

⁶ <http://bocs.hu/index.php?lg=hu&t=/okumene/oku.htm>

⁷ <http://www.ecen.org>

⁸ <http://bocs.hu/sgy/vallas-globaliskepzes.htm>

⁹ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=1054&>

¹⁰ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=1622>

¹¹ <http://bocs.hu/okotabor.htm>

¹² http://bocs.hu/civ.php?&t=/fdk/minden_ci.php?d=1110

¹³ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=1442>

3. Kisherceg-életstratégiának nevezzük a nem-anyagi gazdagságot, a nem-fogyasztói boldogságot, amit a [BOCS küldetéséről szóló animáció](#) mutat be.¹⁴

4. A [túlnépesedés](#) a válság hajtóereje, és a vallások legkényesebb és legfontosabb kihívása.¹⁵

Ebben a témában kiadtunk egy szöveggyűjteményt is a reprodukív egészségről és jogokról. A címe: Igazán szeretne egy gyermek hozzánk és most megfoganni? Számos híres szerzőtől származó szemelvény és fordítás alapján világossá válik, hogy az ökológiai válság egyik alapvető oka, hogy évente közel százmillió foganás történik a párok szándéka ellenére. A vallással való visszaélés a nemzés felelősségét felsőbb hatalmakra hárítani.

Irán példája jól mutatja, milyen [nagy szerepe lehet e téren a vallásnak](#) jó és rossz irányban egyaránt.¹⁶

A jövő nemzedékek iránti felelősségre nevelés új lehetőséget kapott azzal, hogy a világon elsőként a magyar parlamentben van ombudsmanja a jövő nemzedéknek. Az egyházak küzdhetnek a jövő nemzedékek jogaiért, pl. azokon a területeken, amelyeket az [ombudsmannak](#) javasoltunk.¹⁷

Hétköznapi nevelő eszközeink a Természet & Béke kalendárium, a saját ökolábnyom kiszámítására alkalmas képeslapsorozat és a jövő nemzedékek mappája.¹⁸

Fordításaink közt igen jól használható a közösségi és ifjúsági foglalkozásokon a mennoniták „[Nagy utazás az elegendő világába](#)” c. sorozata.¹⁹

Rengeteg jó anyag található a Bocsfordító 64 számában.²⁰

Egy vallási és ökológiai tanácskozás vitaindítója 1986-ból²¹:

[Élettér- és életmódkérdések](#)

Egy minta az ökológiai szemléletmódról az igehirdetésben²²:

[Vasárnapi elmélkedés Jn 21,1–19 alapján](#)

Egy kis protestáns faluközösségről zöld szemmel²³:

[A Bruderhofról zöld szemmel](#)

Kis bepillantás a nemzetközi ökumenikus ökoeseményekbe és nyilatkozatokba²⁴:

[Junge Kirche ökoszemle – 7 patmoszi javaslat – II. János Pál üzenete – Gubbioi nyilatkozat](#)

¹⁴ http://bocs.hu/civ.php?&t=/fdk/minden_ci.php?d=1037

¹⁵ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=155>

¹⁶ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=1608>

¹⁷ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=1578>

¹⁸ http://bocs.hu/civ.php?&t=/fdk/minden_ci.php?d=1131

¹⁹ <http://bocs.hu/trek/trek-hungarian.html>

²⁰ <http://www.bocs.hu/ford/>

²¹ <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=244>

²² <http://bocs.hu/index.php?&t=/fdk/minden.php?d=543>

²³ <http://bocs.hu/hutt3.htm>

²⁴ <http://bocs.hu/jungekir/>

<http://bocs.hu/vall-oko-konf-2001b.htm>

<http://bocs.hu/vall-oko-konf-2001c.htm>

<http://bocs.hu/vall-oko-konf-2001d.htm>

III. Az ökológia a gyülekezeti életben

Alább olvasható a BOCS Alapítvány ajánlata mindenféle foglalkozásokra és képzésekre, többek közt gyülekezetek, bibliaórák és iskolák, ifjúsági táborok és programok, evangélizációk és tanácskozások számára is.

Akik megkeresnek minket, azokkal közösen alakítjuk ki a létszámnak, korosztálynak, érdeklődésnek, körülményeknek megfelelő foglalkozást.

Természetesen számos más szervezetet, előadót, jól használható anyagot is tudunk ajánlani, hiszen évek óta létezik a magyar keresztény zöld civil szervezeteknek egy vallási és ökológiai munkacsoportja, és több kisebb konferencia is volt e témában.

Simonyi Gyula
elnök
BOCS Alapítvány
Gyula.Simonyi@bocs.hu
<http://bocs.hu>

A BOCS Alapítvány ajánlata mindenféle foglalkozásokra és képzésekre²⁵

A **Bocs Alapítvány** szívesen tart előadást vagy akár többnapos képzést, esetleg kötetlenebb formákban beszélgetést, vetélkedőt, ad szakértői segítséget ökológiai ismeretterjesztésben, globális képzésben, cégeknek a társadalmifelelősség-stratégiájuk kialakításában, ír cikket, ad interjút, vesz részt rádió- és tévéprogramokban, a fenntartható civilizációhoz kapcsolódó témákban, a magyar mellett **angolul is**, az előző évek gyakorlata szerint elsősorban hazai és nemzetközi konferenciákon, tanfolyamokon, tantestületi értekezleteken és tanárképzéseken, nyári egyetemeken és kollégiumokban, ifjúsági fesztiválokon, iskolákban, táborokban és klubokban, hittanokon és lelkigyakorlatokon, rendezvényeken stb.

Témakörök: az ifjúságra leselkedő időcsapdák, globális képzés, nemzetközi fejlesztés, Föld úrhajó, biodiverzitás, az evolúció múltja és jövője, ökológiai lábnyom, sebességek-nagyságrendek, népesedés és szexualitás, termelés-fogyasztás-szennyezés, konfliktuskezelés és béke, mozgalmak, kisherceg-életfilozófia, egyéni és közösségi életstratégiák, válság: veszély és esély stb.

„**Földanya**” csoportoktatásunk interaktív és vizuális módon a globális tényeket és megatrendeket, majd a fenntartható civilizáció lényegét segít megérteni. Gondolkodásmódunk teljes megváltoztatására ösztönöz, és oktatja az egész életen át tanulás globális tájékozódási módszereit.

„**Védekezz!**” foglalkozásunk az időcsapdák elkerülésében segít. A globalizáció gyors folyamatai megnehezítik az előrelátást, így nagy horderejű kérdésekben megfontolatlanul hozott döntéseinkkel könnyen elronthatjuk életünket. Az évek múlásával az idő ránk zárul, a megtörténeteket már nem lehet megváltoztatni, választási lehetőségeink erősen beszűkülhetnek. A foglalkozás növeli éberségünket, mozgósítja önvédelmi reflexeinket, közvetíti mesék, mítoszok, művészetek és vallások tanulságait, oktatja a megfontolt döntéshozatal lépéseit.

²⁵ http://bocs.hu/index.php?t=/_bocs_kepzések.html

„**Heuréka!**” foglalkozásunk az intelligens életvitelt, a fenntarthatóság logikáját, az életminőséget, a nem-anyagi kincseket segít fölfedezni és megélni. Mindenkinek joga van a globalizáció kihívásaira felkészítő képzésre. Csak az fejlődés, ami csökkenti a globális ökolábnyomot.

Társadalmifelelősség-konzultációnk cégeknek segít CSR (Corporate Social Responsibility, cégek társadalmi felelősségvállalása) stratégiájuk kialakításában. Gazdasági téren kiváló cégek is meghökkenően gyakran gondolják, hogy a globális válság csak a politikára és a civil társadalomra tartozik. A társadalmi felelősségvállalásról a túlzásba vitt jótékonykodás jut eszükbe, ami csak veszélyeztetné versenyképességüket. Pedig a társadalmi felelősségvállalás nem jótékonykodás, hanem beruházás, ami megtérül. Win-win game, mindenki nyer játszma, a cég és a társadalom számára egyaránt. Persze minden beruházás csak akkor térül meg, ha kellő stratégiai elemzés után döntenek róla.

Foglalkozásainkat meghívásra igény szerinti

- **korosztálynak** (felsős, középiskolás, fiatal, felnőtt, nyugdíjas),
- **célcsoportnak** (diákok, dolgozók, tanárok, trénerek, lelkészek, cégvezetők, döntéshozók, médiában dolgozók, mozgalmárok, politikusok, tananyagfejlesztők stb.),
- **létszámmal** (kiscsoporttól a nagyelődőig, tanteremtől a tornateremig, templomtól a szabadterig stb.),
- **keretben** (iskola, tábor, tanárképzés, konferencia, szeminárium, tréning, klubest, fesztivál, lelki gyakorlat, akadályverseny stb.),
- **módszerrel** (többnyire számítógépes animációk, kisfilmek és prezentációk vetítésével, de akár szabadban és áram nélkül is, vetélkedőként, elmélkedésként, játékosan, interaktívan stb.),
- **eszközökkel** (oktató animációk, saját személyes ökolábnyom kiszámítására alkalmas képeslapsorozatok és poszterek, mappa, kártya, kisfilmek, kalendárium, könyvek stb.),
- **időtartamban** (45–90 perc, fél vagy egész nap, hétvége vagy egész hét),
- **magyarul és angolul** tudjuk megtartani.

Az ilyen kéréseket a kepzes@civilizacio.hu címen várjuk.

A kéréseknek sajnos csak korlátozott számban és körzetekben tudunk eleget tenni.